

دلایل افزایش نزاع در میان خانواده‌های ایرانی

آسوده در خانه خود به خواب رفته‌اید که ناگهان صدای فریادهای ممتدی از داخل کوچه به گوش می‌رسد. صدای جیغ تیز خانم گاهی بر عریده آقا پیشی می‌گیرد و گاهی نیز صدای شکستن ظرف و یا پرتاب جسمی به گوش می‌رسد! در این بین گریه‌های فرزندان به عنوان موسیقی متن در طول نزاع در جریان است.

آسوده در خانه خود به خواب رفته‌اید که ناگهان صدای فریادهای ممتدی از داخل کوچه به گوش می‌رسد. صدای جیغ تیز خانم گاهی بر عریده آقا پیشی می‌گیرد و گاهی نیز صدای شکستن ظرف و یا پرتاب جسمی به گوش می‌رسد! در این بین گریه‌های فرزندان به عنوان موسیقی متن در طول نزاع در جریان است.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از ابتکار، این است یک درگیری خانوادگی کامل که آمارها نشان می‌دهد در سال‌های اخیر به دلایل مختلفی که از بطن جامعه می‌آیند، رو به افزایش است.

نزاع‌های خانوادگی یکی از مهمترین دلایل مراجعه به پزشک قانونی در کشور موضوع افزایش خشونت در خانواده‌ها نیست بلکه دلایل بروز این خشونت‌هاست. بسیاری در چنین جدل‌هایی یکدیگر را روانی خطاب می‌کنند و حتی بسیاری طرفین را به مراجعه به روان‌پزشک توصیه می‌کنند.

حال اینکه بخش زیادی از این مشکلات و نزاع‌های خانوادگی جنبه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی دارند. آمارها هرچند علت‌ها و معلول‌ها را به درستی عنوان نمی‌کنند اما می‌توانند از افزایش‌ها و کاهش‌ها سخن بگویند. رئیس سازمان پزشکی قانونی در اظهار نظری گفت که تا سال 95 تنها 5 درصد مدعیان همسر آزاری را مردان تشکیل می‌دهند؛ این در حالی است که در سال 96 این عدد 7 درصد از مجموع همسر آزاری‌ها را تشکیل می‌دهد. احمد شجاعی ۹۰٪ درصد مدعیان همسر آزاری را زنان و ۱۰ درصد باقیمانده را مردان تشکیل می‌دهند، اما در کشور شاهد افزایش پنج و هشت درصدی مراجعات نزاع همسر آزاری در سال ۹۶ نسبت به سال ۹۵ بودیم.

شجاعی در ارتباط با وضعیت نزاع‌های خانوادگی در کشور گفته بود: «بیشتر نزاع‌های خانوادگی، معاینات در پزشکی قانونی مربوط به مدعیان همسر آزاری است و بیشتر مراجعه کنندگان برای معاینات این نوع نزاع را بانوان تشکیل می‌دهند. در سال ۱۳۹۵ آمار مراجعات همسر آزاری ۷۷ هزار و ۲۸۰ نفر بود (۷۴ هزار و ۱۸۰ زن و سه هزار و ۱۰۰ مرد) و در سال ۱۳۹۶ این آمار به ۸۱ هزار و ۷۲۹ نفر رسید (۷۷ هزار و ۵۹ زن و چهار هزار و ۶۷۰ مرد).

گاهی غفلت است و گاهی تغافل!

نادر صادق‌یان، جامعه‌شناس در ارتباط با دلایل افزایش نزاع‌های خانوادگی در کشور می‌گوید: «در مواجهه با این موضوع باید گفت با نگاهی که در حال حاضر به جامعه و بنیان خانواده وجود دارد، نمی‌توان راه به جایی برد. اینکه بگوییم چنین مسائلی بعد روانشناسی دارد که کاملاً صحیح است اما این تاثیر به میزان زیادی در مقابله با مسائل ریز و درشت روزمره که گریبان گیر خانواده‌های ما است، ناچیز جلوه می‌کند.

این جامعه‌شناس می‌افزاید: «بحران‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی حال حاضر جامعه باعث شده است تا افراد خانواده از آستانه تحمل کمی برخوردار باشند. همین آستانه تحمل کم که ناشی از بیکاری، اعتیاد، فقر و بسیاری دیگر از پدیده‌های مشترک اجتماعی و اقتصادی است، در خانواده بروز می‌کند و نتیجه آن می‌شود آنچه به عنوان نزاع خانوادگی می‌شناسیم.

وی ادامه می‌دهد: «فشارهای جامعه بر خانواده‌ها در ابتدا مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سپس روی روان تک تک افراد تاثیر می‌گذارد؛ چرا شاخصه‌های شادی و شادمانی در کشور به این میزان پایین است؟ مطمئناً با افزایش آن می‌توان در کاهش این نزاع‌ها در

مهمترین بنیان اجتماع که همان خانواده است، تاثیرگذاشت اما کاری از دست کسی بر نیامد.؛

صادقیان با اشاره به اینکه نباید از سازمان‌های دولتی و رسمی کشور انتظار داشت که در کاهش نزاع‌های خانوادگی ورود کنند، می‌گوید: «این سازمان‌ها فقط هزینه می‌کنند؛ آن هم درجایی اشتباه! به این معنی که آن‌ها باید در زمینه‌های دیگر مانند تولید اشتغال و ... فعالیت کنند چرا که به عقیده من موضوع افزایش نزاع‌های خانوادگی مقوله‌ای روانشناسی نیست و باید با راهکارهای اقتصادی و اجتماعی به کاهش آن نزدیک شد.

هرچند شما عملکرد نهادهای رسمی در زمینه اقتصاد را هم می‌بینید! آموزش‌ها در نهادهای رسمی به فرزندان و والدین چقدر می‌تواند تاثیرگذار باشد؟ مگر نه اینکه فرزندانمان بیشتر از رسانه‌ها و همسالان خود تاثیر می‌گیرند تا نهادهای رسمی! به یقین تاثیرپذیری از رفیق‌ها، دوستان و همسالان و البته رسانه‌ها در میان فرزندان بیشتر است در نتیجه نهادهای رسمی هیچ آمیدی به کاهش میزان نزاع‌ها نخواهند داشت هرچند خودشان را گول می‌زنند. در چنین مواقعی است که می‌گوییم گاهی جهل است و گاهی تجاهل و در این مورد گاهی غفلت است و گاهی تغافل! به عقیده من اینگونه است که نهاد رسمی در مواجهه با چنین موضوعاتی که می‌دانند ریشه‌های غیر روانشناسانه علت آن است، مسائل رانادیده می‌گیرند.؛

فرآیند یک فرآیند معلول است

این جامعه شناس می‌گوید: «جای بسیاری از فعالیت‌های بی‌نتیجه‌ای که در زمینه کاهش نزاع‌های خانوادگی ارائه می‌شود که بعضاً ناموفق نیز است باید در دل این اتفاقات قرار گرفت و از آن‌ها پرسیده شود، مشکل را خودتان عنوان کنید که چرا کار به نزاع کشیده می‌شود. چرا در گذشته پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها سازش بیشتری در کنار هم داشتند و اکنون این سازش وجود ندارد.

سپس با دانستن مشکلات به حل آن‌ها پرداخت، نه اینکه بیاییم در نهادهای رسمی با تدریس به فکر کاهش نزاع باشیم. حال اینکه بسیاری از کارکنان و کارمندان همین نهادها از وضعیت خود ناراضی هستند. چطور از معلمی انتظار می‌رود به فرزندمان آموزش‌های زندگی دهد، در حالی که شخص معلم با مشکلات عدیده مواجه است! تا این ساختارها اصلاح نشود، نمی‌توان انتظار داشت آسیب‌های اجتماعی که یکی از آن‌ها نزاع خانوادگی است، کاهش پیدا کند. به عقیده من فرآیند یک فرآیند معلول است!؛

صادقیان با مقایسه مشکلات اجتماعی با پدیده‌های پزشکی می‌گوید: «در علم پزشکی تا علت مشخص نشود، نمی‌توان بیمار را درمان کرد. ویروسی است که به دلایلی که گفته شد به جامعه تزریق شده است، حال تا آن علت پیگیری و حل نشود، نمی‌توان از مردم انتظار داشت تا از طریق روحی و روانی مشکلات خود را حل کنند.؛